

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΕΝΟΤΗΤΩΝ 1-15

Ουσιαστικά α' κλίσης

Είναι αρσενικά και θηλυκά με κατάληξη -a.

	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
ον.	poeta	poetae
γεν.	poetae	poetarum
δοτ.	poetae	poetis
αιτ.	poetam	poetas
κλητ.	poeta	poetae
αφαιρ.	poetā	poetis

Ανωμαλίες α' κλίσης: τα θηλυκά **dea** (= θεά) και **filia** (= κόρη) σχηματίζουν τη δοτική και αφαιρετική πληθυντικού αριθμού σε -abus, όταν χρειάζεται να γίνει διάκριση από τις όμοιες αντίστοιχες πτώσεις των αρσενικών deus (= θεός) και filius (= γιος).

Ουσιαστικά β' κλίσης

Η δεύτερη κλίση περιλαμβάνει αρσενικά και θηλυκά σε -us και -er και ουδέτερα σε -um.

	Ενικός αριθμός			
ον.	populus	puer	ager	bellum
γεν.	populi	pueri	agri	belli
δοτ.	populo	puero	agro	bello
αιτ.	populum	puerum	agrum	bellum
κλητ.	popule	puer	ager	bellum
αφαιρ.	populo	puero	agro	bello

	Πληθυντικός αριθμός			
ον.	populi	pueri	agri	bella
γεν.	populorum	puerorum	agrorum	bellorum
δοτ.	populis	pueris	agris	bellis
αιτ.	populos	pueros	agros	bella
κλητ.	populi	pueri	agri	bella
αφαιρ.	populis	pueris	agris	bellis

Ανωμαλίες β' κλίσης:

1. Το ουσιαστικό **deus** (= θεός) στην κλητική του ενικού αριθμού γίνεται dive ή deus. Στον πληθυντικό αριθμό έχει διπλούς ή τριπλούς τύπους σε όλες τις πτώσεις, εκτός από την αιτιατική:

dei/dii/di, deorum/deum, deiis/diis/dis, deos, dei/dii/di, deis/diis/dis

2. Τα υπερδυσύλλαβα σε -ius και -ium στη γενική του ενικού αριθμού συναιρούν το τελικό ii σε i (π.χ. ingenium -ii / -i)
3. Τα κύρια ονόματα σε -ius, καθώς και το filius (= γιος) σχηματίζουν την κλητική του ενικού σε -i αντί -ie.

Ουσιαστικά γ' κλίσης

Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε το γένος κάθε ουσιαστικού

	Ενικός αριθμός			
ον.	lex (θηλ.)	genus (ουδ.)	auris (θηλ.)	mare (ουδ.)
γεν.	legis	generis	auris	maris
δοτ.	legi	generi	auri	mari
αιτ.	legem	genus	aurem	mare
κλητ.	lex	genus	auris	mare
αφαιρ.	lege	genere	aure	mari

	Πληθυντικός αριθμός			
ον.	leges	genera	auris	maria
γεν.	legum	generum	aurium	marium
δοτ.	legibus	generibus	auribus	maribus
αιτ.	leges	genera	auris	maria
κλητ.	leges	genera	auris	maria
αφαιρ.	legibus	generibus	auribus	maribus

Παρατηρήσεις:

1. Πολλά μονοσύλλαβα συμφωνόληκτα (αρσενικά και θηλυκά) που λήγουν σε **-ns, -rs, -bs** σχηματίζουν τη γενική πληθυντικού σε **-ium** (π.χ. mens/mentium, fons/ fontium).
2. Τα αρσενικά και θηλυκά φωνηεντόληκτα τελειώνουν στην ονομαστική του ενικού σε **-is** και σχηματίζουν τη γενική πληθυντικού σε **-ium**. (π.χ. auris/aurium).
3. Τα φωνηεντόληκτα σε **-e, -al, -ar** είναι **ουδέτερα** και σχηματίζουν την **αφαιρετική ενικού σε -i**. **Εξάιρεση αποτελεί το rete**, το οποίο σχηματίζει την αφαιρετική ενικού σε **-e**. Την ονομαστική, αιτιατική και κλητική πληθυντικού την σχηματίζουν σε **-ia**.

Ουσιαστικά δ' κλίσης

Η δ' κλίση περιλαμβάνει αρσενικά και θηλυκά σε –us και ουδέτερα σε –u.

	Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός	
ον.	fructus	cornu	fructus	cornua
γεν.	fructus	cornus	fructuum	cornuum
δοτ.	fructui	cornu	fructibus	cornibus
αιτ.	fructum	cornu	fructus	cornua
κλητ.	fructus	cornu	fructus	cornua
αφαιρ.	fructu	cornu	fructibus	cornibus

Το domus παρουσιάζει τύπους και από τη β' κλίση. Τρεις τύποι του domus χρησιμοποιούνται επιρρηματικά.

domi (γεν.) = στο σπίτι, στην πατρίδα (στάση σε τόπο)

domum (αιτ.) = στο σπίτι, στην πατρίδα (κίνηση σε τόπο, κατεύθυνση)

domo (αφαιρ.) = από το σπίτι, από την πατρίδα (κίνηση από τόπο, απομάκρυνση)

Ουσιαστικά ε' κλίσης

	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
ονομαστική	dies	dies
γενική	diei	dierum
δοτική	diei	diebus
αιτιατική	diem	dies
κλητική	dies	dies
αφαιρετική	die	diebus

1. Τα ουσιαστικά ε' κλίσης είναι θηλυκού γένους. Αρσενικό είναι μόνο το dies και το meridies (μεσημβρία). Όμως, κι αυτό είναι θηλυκού γένους, όταν σημαίνει προθεσμία ή χρονολογία.
2. Το fides δεν έχει πληθυντικό αριθμό. Τα species, facies, effigies έχουν μόνο ονομαστική, αιτιατική και κλητική στον πληθυντικό αριθμό.

Προσωπικές αντωνυμίες (δεν έχουν κλητική)

	Ενικός αριθμός		
	Α' πρόσωπο	Β' πρόσωπο	Γ' πρόσωπο
ον.	ego εγώ	tu εσύ	-
γεν.	mei εμένα, μου	tui εσένα, σου	sui του εαυτού του
δοτ.	mihi σ' εμένα	tibi σ' εσένα	sibi στον εαυτό του
αιτ.	me εμένα	te εσένα	se τον εαυτό του
αφαιρ.	a me από εμένα	a te από εσένα	a se από τον εαυτό του
	Πληθυντικός αριθμός		
ον.	nos εμείς	vos εσείς	-
γεν.	nostri, nostrum εμάς	vestri, vestrum εσάς	sui του εαυτού τους
δοτ.	nobis σ' εμάς	vobis σ' εσάς	sibi στον εαυτό τους
αιτ.	nos εμάς	vos εσάς	se τον εαυτό τους
αφαιρ.	a nobis από εμάς	a vobis από εσάς	a se από τον εαυτό τους

Η ονομαστική του γ' προσώπου αναπληρώνεται από την ονομαστική μιας από τις δεικτικές ή οριστικές αντωνυμίες hic, ille, is.

Από τη γενική πληθυντικού του α' και β' προσώπου ο τύπος nostri, vestri χρησιμοποιείται για να δηλώσει γενική αντικειμενική ή κτητική, ενώ ο τύπος nostrum, vestrum χρησιμοποιείται για να δηλώσει γενική διαιρετική.

Δεικτική αντωνυμία ille, illa, illud και οριστική αντωνυμία is, ea, id (δεν έχουν κλητική)

	Ενικός αριθμός			Ενικός αριθμός		
	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
ον.	Ille	Illa	Illud	is	ea	id
γεν.	illius	illius	illius	eius	eius	eius
δοτ.	illi	illi	illi	ei	ei	ei
αιτ.	illum	illam	illud	eum	eam	id
αφαιρ.	illo	illā	illo	eo	eā	eo
	Πληθυντικός αριθμός			Πληθυντικός αριθμός		
ον.	Illi	Illae	Illa	ei / ii/ i	eae	ea
γεν.	illorum	illarum	illorum	eorum	earum	eorum
δοτ.	illis	illis	illis	eis/ iis/ is	eis / iis/ is	eis / iis/ is
αιτ.	illos	illas	illa	eos	eas	ea
αφαιρ.	illis	illis	illis	eis/ iis/ is	eis / iis/ is	eis / iis/ is

Αναφορική αντωνυμία qui, quae, quod (= ο οποίος, η οποία, το οποίο)

	Ενικός αριθμός		
Ον.	qui	quae	quod
Γεν.	cuius	cuius	cuius
Δοτ.	cui	cui	cui
Αιτ.	quem	quam	quod
Κλητ.	-	-	-
Αφαιρ.	quo	quā	quo
	Πληθυντικός αριθμός		
Ον.	qui	quae	quae
Γεν.	quorum	quarum	quorum
Δοτ.	quibus	quibus	quibus
Αιτ.	quos	quas	quae
Κλητ.	-	-	-
Αφαιρ.	quibus	quibus	quibus

Δεικτική αντωνυμία hic, haec, hoc και οριστική αντωνυμία ipse, ipsa, ipsum (δεν έχουν κλητική)

	Ενικός αριθμός			Ενικός αριθμός		
	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
ον.	hic	haec	hoc	ipse	ipsa	ipsum
γεν.	huius	huius	huius	ipsius	ipsius	ipsius
δοτ.	huic	huic	huic	ipsi	ipsi	ipsi
αιτ.	hunc	hanc	hoc	ipsum	ipsam	ipsum
αφαιρ.	hoc	hac	hoc	ipso	ipsā	ipso
	Πληθυντικός αριθμός			Πληθυντικός αριθμός		
ον.	hi	hae	haec	ipsi	ipsae	ipsa
γεν.	horum	harum	horum	ipsorum	ipsarum	ipsorum
δοτ.	his	his	his	ipsis	ipsis	ipsis
αιτ.	hos	has	haec	ipsos	ipsas	ipsa
αφαιρ.	his	his	his	ipsis	ipsis	ipsis

Τριτόκλιτα επίθετα

Χωρίζονται σε τρικατάληκτα (τρεις διαφορετικές καταλήξεις), δικατάληκτα (αρσενικό και θηλυκό το ίδιο), μονοκατάληκτα (αρσενικό, θηλυκό και ουδέτερο με ίδια κατάληξη. Ωστόσο, στην κλίση το ουδέτερο διαφέρει από τα άλλα δύο γένη).

	Ενικός αριθμός					
ον.	acer	acris	acre	brevis	breve	ferox ferox
γεν.	acris	acris	acris	brevis	brevis	ferocis ferocis
δοτ.	acri	acri	acri	brevi	brevi	feroci feroci
αιτ.	acrem	acrem	acre	brevem	breve	ferocem ferox
κλητ.	acer	acris	acre	brevis	breve	ferox ferox
αφαιρ.	acri	acri	acri	brevi	brevi	feroci feroci

	Πληθυντικός αριθμός					
ον.	acres	acres	acria	breves	brevia	feroces ferocia
γεν.	acrium	acrium	acrium	brevium	brevium	ferocium ferocium
δοτ.	acribus	acribus	acribus	brevibus	brevibus	ferocibus ferocibus
αιτ.	acres	acres	acria	breves	brevia	feroces ferocia
κλητ.	acres	acres	acria	breves	brevia	feroces ferocia
αφαιρ.	acribus	acribus	acribus	brevibus	brevibus	ferocibus ferocibus

Τα τριτόκλιτα επίθετα έχουν την αφαιρετική ενικού σε –i, τη γενική πληθυντικού σε –ium και την ονομαστική (αιτιατική, κλητική) πληθυντικού του ουδετέρου σε –ia.

Εξαιρέσεις: - τα συγκριτικά επίθετα

- τα μονοκατάληκτα επίθετα dives (πλούσιος), pauper (φτωχός).
- έχει τη γενική πληθυντικού σε –um το επίθετο inops (ενδεής).

Το βοηθητικό ρήμα **sum**

	Ενεστώ τας	Παρατατι κός	Μέλλοντας	Παρακείμενος	Υπερσυντέλ.	Συντ. Μέλλοντας
α' ενικό πρ.	sum	eram	ero	fui	fueram	fuiro
β' ενικό πρ.	es	eras	eris	fuisti	fueras	fueris
γ' ενικό πρ.	est	erat	erit	fuit	fuerat	fuerit
α' πληθ. πρ.	sumus	eramus	erimus	fuius	fueramus	fuerimus
β' πληθ. πρ.	estis	eratis	eritis	fuistis	fueratis	fueritis
γ' πληθ. πρ.	sunt	erant	erunt	fuerunt/ -ere	fuerant	fuerint

Ρήματα α' συζυγίας

	Ενεστώτας	Παρατατικός	Μέλλοντας	Παρακείμενος	Υπερσυντέλ.	Συντ. Μέλλοντας
α' εν. πρ.	amo	amabam	amabo	amavi	amaveram	amavero
β' εν. πρ.	amas	amabas	amabis	amavisti	amaveras	amaveris
γ' εν. πρ.	amat	amabat	amabit	amavit	amaverat	amaverit
α' πλ. πρ.	amamus	amabamus	amabimus	amavimus	amaveramus	amaverimus
β' πλ. πρ.	amatis	amabatis	amabitis	amavistis	amaveratis	amaveritis
γ' πλ. πρ.	amant	amabant	amabunt	amaverunt/ -ere	amaverant	amaverint

Ρήματα β' συζυγίας

	Ενεστώτ.	Παρατατικ.	Μέλλοντας	Παρακείμε.	Υπερσυντέλ.	Συντ. Μέλλοντας
α' εν. πρ.	deleo	delebam	delebo	delevi	deleveram	delevero
β' εν. πρ.	deles	delebas	delebis	delevisti	deleveras	deleveris
γ' εν. πρ.	delet	delebat	delebit	delevit	deleverat	deleverit
α' πλ. πρ.	delemus	delebamus	delebimus	delevimus	deleveramus	deleverimus
β' πλ. πρ.	deletis	delebatis	delebitis	delevistis	deleveratis	deleveritis
γ' πλ. πρ.	delent	delebant	delebunt	deleverunt/ -ere	deleverant	deleverint

Ρήματα Γ' συζυγίας

	Ενεστώτ.	Παρατατικ.	Μέλλοντας	Παρακείμε.	Υπερσυντ.	Συντ. Μέλλοντας
α' εν. πρ.	lego	legebam	legam	lego	legeram	legero
β' εν. πρ.	legis	legebas	leges	legisti	legeras	legeris
γ' εν. πρ.	legit	legebat	leget	legit	legerat	legerit
α' πλ. πρ.	legimus	legebamus	legemus	legimus	legeramus	legerimus
β' πλ. πρ.	legitis	legebatis	legetis	legistis	legeratis	legeritis
γ' πλ. πρ.	legunt	legebant	legent	legerunt/-ere	legerant	legerint

Με τις ίδιες καταλήξεις κλίνονται και τα υπόλοιπα ρήματα της γ' συζυγίας, όπως και αν σχηματίζουν τον παρακείμενο (π.χ. dico/ dixi, peto/ petivi, curro/ cucurri)

Ρήματα Δ' συζυγίας

	Ενεστώτας	Παρατατικός	Μέλλοντας	Παρακείμενος	Υπερσυντέλ.	Συντ. Μέλλοντας
α' εν. πρ.	audio	audiebam	audiam	audivi	audiveram	audivero
β' εν. πρ.	audis	audiebas	audies	audivisti	audiveras	audiveris
γ' εν. πρ.	audit	audiebat	audiet	audivit	audiverat	audiverit
α' πλ. πρ.	audimus	audiebamus	audiemus	audivimus	audiveramus	audiverimus
β' πλ. πρ.	auditis	audiebatis	audietis	audivistis	audiveratis	audiveritis
γ' πλ. πρ.	audiunt	audiebant	audient	audiverunt/-ere	audiverant	audiverint

Απαρέμφατο ενεστώτα

Α' συζυγία: amare

Β' συζυγία: delere

Γ' συζυγία: legere

Δ' συζυγία: audire

Το ρήμα fero

	Ενεστώτας	Παρατατικός	Μέλλοντας	Απαρέμφατο ενεστώτα
α' ενικό πρ.	fero	feribam	feram	ferre
β' ενικό πρ.	fers	feribas	feres	
γ' ενικό πρ.	fert	feribat	feret	
α' πληθ. πρ.	ferimus	feribamus	feremus	
β' πληθ. πρ.	fertis	feribatis	feretis	
γ' πληθ. πρ.	ferunt	ferabant	ferent	

Το ρήμα **possum**

	Ενεστώτας	Παρατατικός	Μέλλοντας	Παρακείμενος	Υπερσυντέλ.	Συντ. Μέλλοντας
α' εν. πρ.	possum	poteram	potero	potui	potueram	potuero
β' εν. πρ.	potes	poteras	poteris	potuisti	potueras	potueris
γ' εν. πρ.	potest	poterat	poterit	potuit	potuerat	potuerit
α' πλ. πρ.	possumus	poteramus	poterimus	potuimus	potueramus	potuerimus
β' πλ. πρ.	potestis	poteratis	poteritis	potuistis	potueratis	potueritis
γ' πλ. πρ.	possunt	poterant	poterunt	potuerunt/ -ere	potuerant	potuerint